

VBNGB

Door Jan Clements, landenvertegenwoordiger VBNGB voor Portugal, en bewerkt door Karin Hegeraad, landenvertegenwoordigster VBNGB voor Oostenrijk

---

VBNGB . . . , velen zullen denken wat is dat nu weer? VBNGB staat voor "Vereniging Belangenbehartiging Nederlandse Gepensioneerden in het Buitenland". Al eerder is op onze website over deze vereniging geschreven. Tijd voor een update.

Stukje geschiedenis

Rond 2005 bekeek een groep geëmigreerde gepensioneerden in Spanje met argusogen de plannen van VVD minister Hoogervorst in het kader van de nieuwe Zorgverzekeringswet (Zvw). Zij maakten zich uiterst ongerust over de gevolgen van deze nieuwe wet en verbonden zich in een stichting met dezelfde naam als de vereniging: Belangenbehartiging van Gepensioneerden in het Buitenland.

Dat bleek alras geen gek plan, want in de oorspronkelijke wet ging deze minister er gemakshalve vanuit, dat in geheel Europa iedereen dezelfde zorgkosten betaalde! Reeds na drie maanden, in maart 2006, wist de stichting bij de rechter in Haarlem een proces te winnen, omdat werd betoogd dat de zorgkosten in Europa niet hetzelfde zijn als in Nederland. Aldus ontstond de woonlandfactor, die ieder jaar opnieuw bekend wordt gemaakt. Zojuist is die voor OOSTENRIJK in 2020 vastgesteld op 0,6730 (2019: 0,6632; 2018: 0,7330; 2017: 0,6476).

Voor de Nederlanders in Europa, de zogenaamde verdragsgerechtigden ¹⁾, werd de EU-verordening 833/2004 toegepast. Minister Hoogervorst beweerde in de Tweede Kamer, dat dit een harmoniserende regeling was en hij niet anders kon. Op hetzelfde moment mailden de gepensioneerden vanuit Spanje naar een kamerlid dat de minister stond te liegen. Het kamerlid interpelleerde daarop de minister en vroeg of hij zeker wist, dat de betreffende EU-verordening een harmoniserende regeling was. De verordening was immers een coördinerende regeling! "Oh", zei de Minister, "dan heb ik mij vergist!" Dit is waar gebeurd!

EU-verordening 833/2004 inzake socialezekerheidsstelsels is een coördinerende regeling. In tegenstelling tot een harmoniserende regeling mag ieder land haar sociale zekerheidsstelsel organiseren zo het wil. Hoe dat is gebeurd staat dan in een aanhangsel van de verordening.

Kortom, het ging er natuurlijk over het feit dat "verdragsgerechtigden" uit hun particuliere ziektekostenverzekeringen werden gezet. De Nederlandse verzekeraars vonden dat uiteraard geweldig, want hierdoor vielen miljarden vrij, omdat ze geen dure ouderen meer in

---

¹⁾ Verdragsgerechtigden zijn geen makkelijke en geen eenduidige categorie. Het hele begrip "Verdragsrecht" is eigenlijk een beetje een misser. De Nederlandse overheid gebruikt het begrip voor mensen die buiten Nederland wonen en een zgn. "wettelijke uitkering" uit Nederland ontvangen. Het begrip gaat over het recht op zorg (care and cure) in het woonland, voor rekening van Nederland (waarvoor allerlei verplichte inhoudingen worden gedaan) en het recht op zorg in Nederland zelf (als zgn. "pensioenland"). Het is geen juridisch begrip, maar een informele aanduiding voor verschillende groepen mensen die een recht op zorg geldend kunnen maken. Het is ooit door het ministerie van VWS "verzonnen" en heeft ingang gevonden in het dagelijks taalgebruik, maar ook bij de wetgever en rechter. Eigenlijk heel erg ten onrechte.

hun portefeuilles hadden. Dat geld hebben ze dapper gebruikt om te adverteren, weet u nog?

Het was dus geen Europees opgelegde verplichting, dat Nederland op 1 januari 2006 de Nederlanders in de EU hun particuliere ziektekostenverzekering afnam! In die tijd werd het de gepensioneerden buiten Nederland ook niet toegestaan om zorg in Nederland te genieten, wat nu wel zo is.

In OOSTENRIJK waren de gevolgen gelukkig niet zo drastisch. Hier kregen Nederlandse gepensioneerden die voor hun ziektekosten naar volle tevredenheid waren verzekerd bij de Gebietskrankenkasse een brief van het CVZ (nu: CAK), dat zij recht hadden op medische zorg vanuit Nederland. Vriendelijk bedanken voor dit recht, omdat alles gewoon al prima geregeld was, was geen optie. Het recht bleek een plicht en de ziektekosten vervelend vonden zich. Een woonlandfactor bestond nog niet.

Wat doet de vereniging zoal tegenwoordig?

De Zorgverzekeringswet bestaat alweer 14 jaar en vele gepensioneerden hebben hun positie wel gekozen en geaccepteerd met de wet te leven. Vanaf het begin zaten er fouten in de wet, omdat de politiek niet voldoende kennis had van de implicaties binnen Europa.

Niet alleen de verschillen in sociale wetgeving moeten onze aandacht houden en waar nodig door ons onder de aandacht van de politiek gebracht en uit de wereld geholpen. Ook op andere vlakken worden door de Nederlandse regering maatregelen bedacht, die nadelige implicaties hebben voor gepensioneerden buiten Nederland. De vereniging zoekt daarom meer en meer de politiek op en is inmiddels een erkende gesprekspartner geworden en spreekt mee over heikele problemen.

Op 19 oktober 2018 hebben we een brief gestuurd aan het Ministerie van Financiën naar aanleiding van de plannen over te gaan op bronstaathet. Dit is reeds voor gepensioneerden in Duitsland al rond en zeer nadelig! Ja, velen kwamen financieel in de problemen! (Zie punt 4 hieronder.)

Met andere landen, zoals het VK, Noorwegen en Curaçao daartegen werd een levenslange overgangsregeling afgesloten. Dit betekent, dat zij die reeds geëmigreerd zijn niet geraakt worden door nieuwe regelingen en voor hen alles bij het oude blijft. Niet onredelijk: zij die ervan kunnen genieten zijn bejaard en sterven snel uit, dus de Nederlandse overheid hoeft financieel er geen traan om te laten.

Genoemde brief had tot gevolg dat onze voorzitter Joan Busch een uitnodiging ontving om op 8 januari 2019 deel te nemen aan een vergadering georganiseerd door het Ministerie van Financiën om over de perikelen van de geëmigreerde gepensioneerden in Europa mee te praten en met voorstellen te komen. Samen met een bestuurslid en onze adviseur waren zij aanwezig. Aan de andere kant van de tafel zaten drie hoge ambtenaren van het Ministerie . . .

Behandelde onderwerpen met betrekking tot OOSTENRIJK

Bronstaatheffing

De Nederlandse regering heeft in 2011 het voornemen bekengemaakt er in nieuwe belastingverdragen naar te streven, dat Nederland het heffingsrecht krijgt over alle pensioenen die in Nederland met belastingvoordeel zijn opgebouwd. Dat houdt voor de meeste landen in dat bedrijfspensioenen, die doorgaans in het woonland belast zijn, toekomstig in Nederland belast zullen worden. Onderhandelingen zijn gaande met Portugal, OOSTENRIJK, Frankrijk, België en Spanje.

In Duitsland is dit het geval geweest, wat tot veel commotie heeft geleid. Aangezien Duitse bedrijfspensioenen niet met belastingvoordeel zijn/werden opgebouwd, is de belasting op bedrijfspensioenen erg laag.

Wat de uitwerking van dit streven van de Nederlandse regering is, hangt af van twee dingen. Ten eerste, gaat het andere land akkoord en ten tweede, wat en hoe groot is het verschil in heffing tussen Nederland en het woonland. Als een belastingverdrag in de maak is, komt daar geen informatie over naar buiten, zelfs niet richting Tweede Kamer.

De VBNGB heeft schriftelijk en mondeling bij het ministerie van Financiën bepleit, dat bij een verandering van belastingverdrag, waarbij negatieve effecten te verwachten zijn, er een keuzemogelijkheid komt tussen het oude en het nieuwe verdrag dan wel een behoorlijke overgangsregeling.

Dus ook voor ons in OOSTENRIJK is dit belangrijk. De vereniging heeft het voorstel gedaan ook voor OOSTENRIJK tot een overgangsregeling te komen!

Regeling Kwalificerende Buitenlandse Belastingplicht, KBB ²⁾

Genoemde regeling heeft voor een aantal mensen voor grote problemen gezorgd. In de pers is alleen gesproken over de heffingskorting, maar door de in 2015 ingevoerde 90% eis ³⁾ zijn er mensen die hun huis hebben moeten verkopen, omdat de hypotheekrenteaf trek opeens wegviel. Anderen komen duur uit, omdat de partneralimentatie of hun medische kosten niet meer aftrekbaar zijn.

Onze vereniging heeft er daarom voor gepleit dat de 90% voorwaarde zou worden veranderd in een proportionele regeling: aftrekbaarheid naar rato van het percentage inkomen

---

²⁾ Je kwalificeert voor buitenlandse belastingplicht, als je in Oostenrijk woont én over meer dan 90% van het wereldinkomen in Nederland belasting betaalt. Betaal je over minder dan 90% van het wereldinkomen in Nederland belasting, dan mag je bijvoorbeeld de rente van de lening voor de eigen woning niet meer aftrekken in de aangifte. Je kunt ook niet meer kiezen voor behandeling als een binnenlands belastingplichtige.

³⁾ Genoemde regeling werd in 2015 al van kracht en buitenlands belastingplichtige Nederlanders die niet kwalificeerden (90% eis) verloren vanaf toen al hun aanspraak op de heffingskorting. Aangezien de SVB en pensioenfondsen niet kunnen weten wie kwalificeert en wie niet, werd de heffingskorting - dus voor niet kbb-ers ten onrechte - in de maandelijkse uitkering verwerkt. De heffingskorting helemaal niet meer toe te laten passen door SVB en pensioenfondsen en pas middels belastingaangifte tot gelding te laten komen, is een maatregel die in 2019 van kracht werd. Het is dus niet zo dat in 2019 plotseling een ingrijpende belastingmaatregel is ingevoerd. Sterker nog, de heffingskorting zal via belastingaangiftes moeten worden terugbetaald! En al die tijd werden de mensen om wie het ging NIET geïnformeerd.

dat in Nederland belastbaar is. Dat leek haalbaar, toen de Hoge Raad daarover oordeelde in de "zaak X".

Echter, in de komende wetwijziging die daar het gevolg van is, komt een bepaling dat daarvoor uit minstens twee (!) landen buiten Nederland inkomen moet komen. Daaraan voldoen natuurlijk (!) slechts weinigen.

Hoewel de KBB-regeling naar onze smaak onrechtvaardig is, is hij wel rechtmatig, dat wil zeggen dat de regeling niet in strijd is met de EU bepalingen. Wat ons rest is daarom blijven strijden voor het weghalen van de geografische beperking (twee landen) en het omhoog halen van de 90% eis tot een 75% eis. Het specifieke Nederlands probleem is namelijk de AOW. Die is in veel situaties in een ander land belastbaar dan het aanvullende (bedrijfs)pensioen. Dat maakt het halen van de 90% eis doorgaans onmogelijk.

Dus ook voor ons in OOSTENRIJK is dit belangrijk. De voorstellen die de VBNGB doet voor een meer rechtvaardige KBB-regeling in het algemeen gelden ook voor de buitenlands belastingplichtige Nederlanders in OOSTENRIJK!

Inkomensverklaring

Er zijn nog steeds landen waar de inkomensverklaring niet of slechts met veel moeite ondertekend wordt. Wij hebben voorgesteld om bijvoorbeeld de belastingaanslag te gebruiken.

In Oostenrijk is het laten ondertekenen van de inkomensverklaring door het Finanzamt niet echt een probleem. Hooguit dat het Finanzamt niet altijd naast de deur is. Echter, als een Einkommensteuerbescheid ook afdoende is, is dat wel zo gemakkelijk en profiteren wij in OOSTENRIJK daar ook van.

Zorg buiten de EU

Nog een discriminatie in de Zorgverzekeringswet richting Nederlanders residerend in de EU: Nederlanders die in Nederland (verplicht) particulier verzekerd zijn hebben wereldwijde ziektekostendeckking; wij, de zogenaamde verdragsgerechtigden, niet! Wij moeten voor reizen buiten de EU een reisverzekering afsluiten.

Dit is nog eens bevestigd in een principezaak, waarbij een inwoner van Zwitserland, dus verdragsgerechtigde, ziektekosten moest maken tijdens een verblijf in Dubai. Zij declareerde dit bedrag bij het fonds in Zwitserland, maar kreeg nul op het rekest. Tot in hoogste instantie is zij in het ongelijk gesteld. In deze zaak heeft de VBNGB geholpen.

Samenwerking met andere belangenorganisaties

Onze vereniging werkt ook samen met andere belangenbehartigers. In het bijzonder voor Nederlandse expats in de wereld, die ook door de Nederlandse politiek vergeten worden. Denk bijvoorbeeld aan de actiegroep die Eelco Keij heeft opgericht.

DUS NEDERLANDERS IN OOSTENRIJK . . . WORD LID!

Onze vereniging rust bepaald niet op haar lauweren en is in stilte zeer actief. Veel leden zijn heel blij met de informatie op onze website. Bovendien beantwoorden wij dagelijks vragen over de persoonlijke situatie van leden. Daarnaast voeren wij een paar proefprocessen die mogelijk tot betere regelingen leiden. En . . . neem van mij aan dat er nog veel meer zaken zijn die aangepakt worden in het belang van Nederlanders in het buitenland.

Ik wil met dit verhaal nog eens benadrukken dat het geen weggegooid geld is om lid te worden. Het lidmaatschap bedraagt € 50,00 per jaar voor het hele gezin. Bovendien krijg je dan ook toegang tot de complete database van de vereniging. Vier keer per jaar ontvang je onze nieuwsbrief met de laatste ontwikkelingen.

Ik zou zeggen ga naar vbngb.eu en word lid!